

ХЕРИИ БАЗЫМНАР

Чурумал

ТАРААЖЫ

Он бирин беш чылдык дөр-
кү чылдык Көдөз ажыл-агый
ажылдакчыларының хүнү Со-
вет Тыванын дөртүн чыл ою-
биле калыскарып турар. Бир-
чангай көпчүлүк ажылчы чоңу-
нун дагы байырда. Ончү-
дүмүндө оларның хей-ады
улам бедик, өөрүшкү-майнаш
улап.

Коммунист партияның ле-
нист лационал политиказын
ачында бистин республи-
ликамын көдөз ажыл-агый
шакын хөгжүдөмдө чедип ал-
ган. Шаанда көпчүлүк амыл-
раалык чоразар аттарганын
амы салган, сууржуу бол-
гон коллективти амырал-
да хаара туттуган. Араттар-
ның белдиргэй амыралдык
ажыл-агый болган өңү-хө-
рөңгү каттышкан, коллекти-
визмизмдин улуг ачы-
адымдарын тургускан.

Олар ялыз-бүрү техника-биле
болган энергия-биле хандыр-
тыпкан болганда, күчү-хүжү
база улгаткан. Ажыл-агыйн
эргелен башкарыр эртем-тех-
никамын чедиптиреринге
болган мурнак дурдуга
үндөшкөндөгү.

Шаанда ийн-чангыс өлөр
турган черлерде улуг суурлар
тургустурулган. Оларда де-
гем, чыгыч болган чырык-ско-
лаар, уруглар саатары, та-
раш Култура байлыктары,
амырал хандыртылганын
чонга ачы-дуза чедирер пун-
ктары, эмгекте, салык ажал-
да турар. Телевизор, радио,
хеп чуур машина, соодукуче

бүдө бүрүзүнү эдилели апар-
ган. Ажылчыларын ий-
бээр аргыжар хөлгезе безин
«чазакты саралазы», азы амы-
хууну Москвичи. Мындан
өскерилгени болу бээрин бис-
тин өбөлөрүн дөртүн чыл
аурунда кайгыч билген деп!

Республиканын ажыл-ишчи-
лери «Совет Тыванын 40 чы-
лыма» — шалымчы 40 недела
деп кылгыртып, адаа-биле
калбарган социалист чарыш-
ка ийдепкейли киришкенер.
Ончүдүмүндө юбилейлиг
чыдык тос айланында күрү-
неге эст сазарынын планын
105,3 хуу, сүт сазарынын
105,5 хуу, чууга сазарынын
102,8 хуу, а дүк сазарынын
чыл планы 99,5 хуу күтүстни-
ген.

Чер ажылында ажылдакчы-
лары бо чылан тараа болган
мал чечи култураларын, но-
гоз айымакын болган парто-
фельдин багыт эвес дүжүдүн
эстүрер. Республиканын са-
дык чечкилер болган хей-
нигинин чечимге чедирер
ногаз болган картофель-биле
доктааткан оюналга сууржуу
хандыртылган. Мал чечери
эрткен чыдыгында хей бе-
леттениген.

Республиканын совхозтары
бо хүнерде ортумда-биле он
пентир тараан ажал ап тур-
ар. Биздерге Кызыл база
Сут-Хал районунда дүжүт
гектардан-на 12 пентир, а
«Ажыл-Мадар» «Кызыл та-
раа» болган «Сая» сов-
хозтарда 16—22 пентир че-

дин турар. Оларның чедип-
кенин кол үндөмдө — ий-
да коллективтерин бригада ке-
рээни-биле ажалда турарын-
да. Ажылды организастары-
га бо депшигелер аргам
ажылдаан бээр мал болган
чечер ажылды эээн херин ба-
зымнар кылдыган.

«Тыва» совхозка эрткен
чылын чыгыс бригада керээ
сууржуу ажалда турган. Бо
чылын улгүтүтүп бригадалар
шунтуу — тараа бүдү-
рер ийн, мал чечи бе-
леткээр бир бригада ол
депшигелер аргаже шил-
чээ. Мындан хөмчөгелерин ал-
ган соода, чедер алыр про-
дукция көвүдө, ончүдүмүндө
чинген турар.

Он бирин беш чылдык үш
чыл тос айланын чыгыс-биле
алырга, Кызыл, Барым-Хем-
чик болган Мөңгү-Тайга ра-
йоннар болган «Чазару»,
«Торгалы», «Күш-ажылдын
хосту», «Коммунизм» херин
совхозтар планын оюнал-
дылар болган социалист
хүлээлери ачык күтүстүн,
чарыштын мурнуку олурун
чоруп турар. Оларның че-
дишкени — көдөз ажыл-агый
ажылдакчыларын байыла-
ныча багыт эвес белек.

Совет Тыванын дөртүн чыл
ончүдүмүндө ажалда турган со-
циалист чарышка шыла-
ган мурнакчылар хей. Оларга
СЭКП-ның XXV съездин ат-
тыг совхозтук комбайнер,
Социалист Күш-ажылдык
Мадары Д. Даваа, «Сая»

совхозтук комбайнери М. Сау-
ленко, Дурдуга станция-
ның комбайнери А. Салчак,
«Көк-Тей» совхозтук саянызы
С. Аралдоо, «Найрал» сов-
хозтук хойжуу А. Кужут,
«Тере-Хал» совхозтук сарык
кадарчызы В. Кенден, «Улуг-
Хаз» совхозтук теве кадарчы-
зы В. Санчат-оол, куш фабри-
камын ажалчыны В. Долга-
нина болган оон-да өскөлөр
хамааржыр. Беш чылдык күш-
ажылчы маадарлары ол.
Оларның ажыл-ижи, кызымак
чоруу болган тура-сору өскө-
лөргө үлгөр.

СССР-ның көдөз ажыл-агый
министерствонун айтышкы-
нын сууржуу бүтү совхозтар
кейир чыдын январь бирден
эргелен бүтү чарыгдаларын
контроль көк дузасы-биле
шаанда чорудар апарар. Эскер-
чугааларга, бот-оругдаларга
галык коллективтер бот-бот-
тарынын болган совхозтарын
дирекцияларын аразына
бүдүрер продукция, алган
материалды херенге болган
шалымчылар дээр тургусту-
нуу саннашканын чоруткан
турар. Ажылдын ажитыг
болган камналыгы болу-
рунга ол чутула. Ону бүтү э-
кономистер болган ажилчанын
баш бурунгар билген турар
ужурап.

Амгы үлгө экономиктиг
сорулгаларын бирээ — бүтү
бот-оругдаларга болган
көдөз коллективтер бот-
тарынын кейир чылын кылыр
ажылдарын болган чарыг-

далдарын планнары дээр
тургустуу, совхозтар бүдүрү-
гө-сан-төз планнары тургусту-
рунун бетинде дужары. Бо
ажылга көрөлүг коллекти-
втерин бүтү кезигүнеринин
калбак киржилгени хандырар
херек. Планныг ажылдарын
болган социалист күлээлге-
лерин күтүлдөс оон улуг
хамаарылган.

Көдөзүн ажыл-ишчилери-
нин мурунда кыштагылаш-
кынын харыскалыгы болган
чымыштыг үзү келген. Ону
организастыг болган бедик
дегилге эрттиргенден кей-
ир чыдын болган нийти беш
чылдык сорулгаларын кү-
түлдөс база хамааржыр. Ын-
чанга кыштагылашкынын чо-
гулалыг эрттирер, мал бе-
жи хоратпас, малдан алыр
продукцияны көвүдөдөр, мал-
дык чаш талуу чидирг чок
камылан алыр дээр бүтү
ажылдарын амылааштан чо-
рудар херек. Оон-биле чеге-
лештир кейир чыдын бедик дү-
жүт эстүреринге болган мал-
га быжыг тем суурну тургусту-
рунга маадылалды тургустуу
чутула. Бо бүтү ажылдарын
чорудар талазы-биле дээр
хөмчөгелерин чеге-чеге агро-
үлгүлөр каттыжышкынынын
чөвүлелери, совхозтар
директорлары болган көдө-
з ажыл-агыйн тускай эр-
темингери ап чорудар ужу-
луг.

Ий-ады — Сой хемин эртенде
чатылган улуг суур. Ыракта
көстү чылар тайг эскеринден ба-
рык суурга чедир тараа шөлдө
улауу сарыг дилектер апарган чаттыла
берген чылар.

СЭКП-ның XXV съездин аттыг
совхозтук механизаторлары чыдын-на ол
шөлдө тараанын багыт эвес дүжүдүн
ажал ап келгенер. Камнашкынын чы-
лар болуп, районуң өске ажал-агый-
лында дүжүт багыт боон турда, мааза
тараанын хоомай үнери чеге ховар. Бо
хүнерде мыла күсү дүжүт ажалда
доозулган, ам шөлдү баткан сарыг
дилектерде, мында-мында чыскаалык
чүве дег, саяа хөмчөгелерин болган, кү-
сү чеге ажалган тракторлар көстүр-
Бүтү республикага суралгы тараажи
Дойбан Дамьянович Даваа күсү үгө
онча ынак далай ышка чалган тараа
ортуунада «эштис чоруу» комбайнны
көргөндө, хей-ады көдүлүп, саяа-сө-
сткын хөлгө-ле үнер, чаа ажал адынган
тараанын чыды безин аңаа оңзатат болур.

Чеге эртежи Дойбан Дамьянович, өөр-
енген чыны сууржуу ийчан бөз-ла дай
башында туруп келген. Хүнүн баштайгы
херелери чеге дээр, эртенги туман бедик
үлүп чедипкөндө-ле, ол комбайн үзөп-
чап, оон кезек, көжүк бүрүзүн хыла
калган. Оон оон дарыг механизаторлар
ий-бирээлден туруп келген, хову турла-
ган эртенги иш хайында үгө-ле Дойбан Да-
мьянович комбайнны белек докташ-
кан, база-ла комбайнерлер — дүмүзү Сергее-
ге, огуу Лёвага безин дузалаштып чедип-
кан. Арга-дуржулган бедик хоотулган
арга-сөм, дуза дилкөөргө база дузаны
көргүскөн. Ол чеге мындан-кырга-даа
чажам деген.

Ол аразында эртенги тем база боу бер-
ген, механизаторлар столоваже башыпкан.
Дүмүзү биле огулдан оранчак бедик,
делем эгилерин Дойбан Дамьянович
арай маажым, таваар, шала күдүлүк
бар чорган. Демилгери оңу далаштыр-
ган, мурал-даа бербөз, калы-ла кыла-
тамын оран.

— Күш-ажылдын шалымчыныг байыр!
— деп, Лёва эжи Виктор Болотовский-биле
медилешкен. — Сен мен бо чылын аш-
тыр-на, харин, комбайнны эвес бөзө
сөзө кайыны аштырар ийн мен. Кейир-
чын сен чеге ашай мен аа.

— Багыт ташыныг чүт шалымчын
дээр ийн мен? — деп, хоочун тараажи
Владимир Барбадал аныктарын чуту-
зынга кыргы берген. — Муңгарава, Лёва,
сөзүң үгө хөмчөг. Та кайы хире тараа шир-
ини холулар-биле эртер чеге, бодары
безин берге: силер дег эрер турла, бистер
кыргынар чүт-боор, сөстк шалымчын
датын ийчан.

Дойбан Дамьянович оларын чуту-
зынга кыргышкан, ийчан-лаа огулун ажал
дээр сөсткын аары чорууу алаа аажок
таарышкан.

— Тракторум кылым чалыштын, чеге
чүвүдө чеге, ажал тылап-тыр мен — деп,
бир улгады берген механизатор чегенен
хөмчөгүл чуталган.

— Ий-ады далайгы, Дамьяновичниң
телефону чок эвес, кээп көрүп. Ол бирээ-
ни кылыр ийчан-деп, чегенени олурган-
нарын бирээ сүмүлгө.

«Дамьяновичниң телефону» дээр ий-
ла алаа эвес. Улус депутаттарының Ка-
Хем район Советиниң депутаты Д. Даваа-
нын барык чеге чыл дургуулаа чонук
төлгөн боон келгенин үзүндө сойгу-

чулардан алган, күтүскен чыгыларын
саяары безин берге. Хову турлаага теле-
фон кирер дугайында чыгытын бодуңу
депутаттыг оңу эң өөр механизаторлар
кирген. Ол чыгытын күтүлдөс-биле алаа
чеген, кым-биле чуталашкан дээр!
Суурдан ырак, олааа чеге телефонун
ажылгы тараажи калы-даа катп
көргөн. Депутат соңукчуларынга тооча
чок, оларын чыгыларынга дилкөөргө
эвес бөзө, оңу чыгытын чыгыч кат-
катан соңуң турбасы билдингир. А Дой-
бан Дамьянович чонук төлгөн бол-
ганын бээр чеге чыл чедип чоруурун
баа катан чуталган каар-ла чегир.

Депутатты хөмчөгүл чорууу база бир
айтыр — чеге камин, оңу чеге ажал-
дарын дугайында сатын чолашкын.
Ол дугайында чутаны район, суур Совет-
териниң сессияларына калы-даа катп
көдүргөн. Болунда ажал багыт бөзө, ө-
скөлөрдө калган мөзгөр. А коммунист Д.
Даваанын ажалдан турар бригадалык
шөлдөргө дүжүт багыт боору ховар.
СЭКП-ның XXV съездин аттыг совхозтук
паркомунун шалыгы Кызыл туру бо
бригадага келгенден бээр кам-лаа чыл
эрткен.

Дойбан Дамьянович Даваа ол хүн, чы-
ныч суур, барык ийн мурман күтүс-
көн, даартаанда Совет Тыванын 40 чы-
лыгы байырамына кыргыра-биле рес-
публика ий-адыны чалган. Суралгы
механизатор, Социалист Күш-ажылдык
Мадары, Ленин орден-биле үш улаа ша-
латкан, СЭКП обкомунун келгитүг депу-
тат Д. Д. Даваа ол эртен болуңу ап
сөсткылг күш-ажыл-биле, хей-нигин
бот-депкей-биле чазал алган.

Н. БАЗЫР.

СААНЧЫ ООЛ

Комсомолчу сааны Мон-
гун Мөңгү-оол — СЭКП-ның
XXII съездин аттыг совхозтук
мурнакчы саямчыларын бир-
ээл ол Совет Тыванын 40
чылы оюнга тураскалган со-
циалист чарышка ийдепкей-
лиг көргөн, сүт бүдүр
талазы-биле он бир айланын
планын октябрьн он бир
чедир күтүскенер. Анык
саямчы оол көдөз ажыл-агый
ажылдакчыларын байыра-
лыга мындан чедипкиниң
ужурашкан.

Күш-ажылды чедипкиниң
хей-ады кирген сааны он бир-
ги беш чылдык дөрүк чы-
лын планын Улуг Октябрьин
байырамында чедир күтүс-
кенин хүлээген.

О. ОХЕМЧИКТИН ФОТОЗУ.

КУЗЕЛИМ ОЛ

«Эр кижиңиң эди — эер,
чүтүн». Бистин өбөлөрүн-
тин үлгөр чутулазын ийдеп. Ол
чонукт шын. Ынчалдаа-мал
машына-техникамы база муну
чор мен. Чүте дээр, «шаг
шаа-биле турбас, чавылдак
кү-биле турбас болгай».

Мээн ачам «Акс-Эрик» кол-
хозтук чыгышын чорган.
Оон улумундан кара чажым-
дан чыгы аразында өскөн мен.
Ам ачамның чыгышын доку-
мент суурга хүлээп алганым-
дан бээр он чыл болуп тур. А
эргенде мен деткир кижи
ховар, мылгыла кыламын баш-
кызы Лидия Малиновна Бал-
чикт база чөпчөрейин турган.
«Сес чыл дургуулаа ол хире
эки өөренип келген кижи ө-
редилгенин уламчыла» — деп.
Ынчалдаа-мал мээн чыгыш-
лааксарын аажок болган: кү-
зелим ол.

Ооржак Лажы-Намчал Со-
циалист Күш-ажылдык Ма-
дары аттыг чедип чыдынын
эргенде алган. Ол күдөз кой
малдарына эвес, хей-ниги
ажылды база ийдепкей-
лиг көргөн. Хөмчөгүл дүжүт
кеген тургалары ол. Ам
мында 533 баш мал бар, эр-
кен чыдын бо үзүндө турган
— 436. Совхозтук планын
суурга оон саны 460 чедер
турган. Билдиг болгонда чы-
гынын саны эртен чыдын
депшигелерин-лаа, планда-лаа
ажып турар. Совет Тыванын
юбилейлиг чымында ол че-
дишкенин дээр Тыва
АССР-ның Дэди Советиниң
Президиумун Хүндүлгө
бижи-биле шалымчын. Ол дээр
чедипкенин ийдепкешкан,
ам-даа кызымак ажалдарын
хүлээленим.

П. ШУКИН БАЯН,
«Кызыл» совхозтук чы-
гымы.

К. ЧООДУ.

Ооржак Лажы-Намчал со-
хозтук эвес, а республиканын
бүтү анык хойжуларын
дагышкыны. Ол хой ажылын
болган хойжуларын хүндүлөп
көөрүн. өбөлөрүн бүрүгү
мереженин шилгээп алыр
комсомол конференция-
ларын камнады. анык-
жымын хире чеге келген. Ам оң
салгыштары республиканың
кайы-лаа будунда бригада
бүрүзүлгө. Маадар ийчан
ажыл-иши болурун болган
хойжуларын күзөп чоруу
аныктар хей.

В. ПИВОВАРОВТУН ФОТО-
ЗУ.

ХОВУЖЕ — МУРНААР, СУУРЖЕ — СОҢНААР

«Тоора-Хем» совхоз бо чы-
лын 1200 ажит гектар чеге
тараа култураларын — су-
лаң болган шалаа хову бри-
гадаларына 400 ажит тона
ир-биле тарган. Дүжүт му-
рунда чыдыларан чаагай
болган: бедик, сыйы болган
кембир. Бо хире чаагай бер-
мен чеге калган ажал-
чылар дээр совхозтук ажи-
лчилери Тоора-Хем суурун
коллективтери бар-ла күжүн
кыргып ажалдаан.

Хөмчөгүл болган пенсio-
нер бригадалаа дег тускай
бригада чыдын-лаа дүжүт
ажалдакчыны эргенде-ле
тыттып кээр. Оларны чыгыс
чеге ажалдаан, чыгылар,
алынар ажалдаан, дег кы-
лаа ажалда келбес, чыгы-
лаа боттары бөдүлүп кээр.
Чүте дээр оларын ий-
тенде кинигини херээ дээр
сөз-сөсткын аары чоруу.
эрес-кежес болган олу кы-
лаа келбес. «Чеге» дээр кы-
лаа боттары кынышкылар
ол. Бо бригаданы чыдын баш-
таар ажал-иши пенсионер
— коммунист Мария Куулар.
Бригада чуте тараа шөлдө
эвес, саяа белекчиг, карто-
фель каскан чегерге-даа

ажылдан чыдын каар эвес.
Хар-назымын угады берген
ол кижилер бо курун Сайла-
Хал болган Шалаа хову бри-
гадаларына 400 ажит тона
ир-биле тарган. Дүжүт му-
рунда чыдыларан чаагай
болган: бедик, сыйы болган
кембир. Бо хире чаагай бер-
мен чеге калган ажал-
чылар дээр совхозтук ажи-
лчилери Тоора-Хем суурун
коллективтери бар-ла күжүн
кыргып ажалдаан.

Хөмчөгүл болган пенсio-
нер бригадалаа дег тускай
бригада чыдын-лаа дүжүт
ажалдакчыны эргенде-ле
тыттып кээр. Оларны чыгыс
чеге ажалдаан, чыгылар,
алынар ажалдаан, дег кы-
лаа ажалда келбес, чыгы-
лаа боттары бөдүлүп кээр.
Чүте дээр оларын ий-
тенде кинигини херээ дээр
сөз-сөсткын аары чоруу.
эрес-кежес болган олу кы-
лаа келбес. «Чеге» дээр кы-
лаа боттары кынышкылар
ол. Бо бригаданы чыдын баш-
таар ажал-иши пенсионер
— коммунист Мария Куулар.
Бригада чуте тараа шөлдө
эвес, саяа белекчиг, карто-
фель каскан чегерге-даа

Шынаа бригадаларында ийн
чүс гектар шөлдө сула кестип-
мей, кимин барык кесир
кезек каа манан турган. Сай-
ла-Хемден комбайн чорудар
дээр, мыла кестирер чор-
лаа бар. Агроном Арбын-оол
Кол ол дугайын болуп турган,
өске ажалга чарыштын Шынаа
чеге дүргөн кирер дээр. Ын-
чангай Николай Мылраа-биле
Владимир Дамьянович баштан
кеткен. Олар калы-ла хонукта
арткан тараагы шунтуу кес-
тирер.

Леонид Садмай-оол эштери
Олег Чашпаал, Дмитрий
Колга болган Алексей Колга
пресс белекчирин чыдын
чуталган бербешкан, бир а-
ргатта каа ажалдаан турган.
Белекчир каа мал чечип
прессин оюнал, ону дегил-
дары, кыштагырга дүргөн чеге
дирин алыр ажитыг дээр.
Леонид ажалдан келген
дуржулаандаа эки байы.
Садмай-оол болган оон өөрү
ам-даа ажалдан турарлар.
Олар база суурже далашкан.

А. ПУГУРАК.

ЭКИ АЖЫЛДААН

Тес-Хем районун «Тес-
Хем» совхозунун коммунисти-
р, бүтү ажал-ишчилери Со-
вет Тыванын 40 чылыга ала-
дар болдуган социалист
чарышка ийдепкей-лиг кирип,
планын оюналдаларын ок-
тябрь 10-га чедир күтүскен
дугайында шимчээшкенин ра-
йонга эглекчилери болганнар.
Оларын сөзү ажал-херээ-биле
карышкан, совхоз күрүне-
ге мал продуктуларын саа-
рынын планын оюналдаларын
хуусаа бетинде күтүскөн. Э-
тин — 101,0 хуу, сүтүтүн —
100,6 хуу, дүжүтүн — 102,5 хуу
кылыр ботталдыган. Мал ба-
зын эстүрерин планнары
база күтүстениген.

Юбилейге тураскалган со-
циалист чарышка республи-
канын түдүк организастары-
нын аразында «Тыва көдөз
туугу» трестин № 741 КМК-
зы тилкени болуп, СЭКП об-
комунун, Тыва АССР-иниң
Министрлер Чөвүленини,
профбюлгөдөдүн болган
ВЛКСМ обкомунун юбилей
Кызыл туу-биле шалымчын.
№ 741 көжү чоруу меха-

низастаттыган колхозның
коллективин чыда 3 миллион
туубу бүдүрер туубу заво-
дун бо чылын ажалдаа
кирген. Коллектив чурттага
башкыларын тууларын чыл
планын хуусаа бетинде күтүс-
кен. Тууду-монга ажал-
дарын планын туудулар
116,8 хуу ботталдырганнар.
КМК-ның ийчан ажалдары-
нын барык чартык кезин

да хураган кажааларын
септеген, чыгылашкынын
чуталаашкынын ам бүрүн
дооскан.

Саджымы Хомушкуну ту-
дугулар эвезноу хойжу Эн-
ик-оол Күжүттин 500 баш ху-
раганын каа кажанын туу-
п берген. Магай Монгуштуң,
Өлбес-оол Монгуштуң, Танов

В. ГУЗИК.

«Тыва көдөз туугу» тресте
«Кызыл» болган шалым
кадынын начальниги.

МЭЭН ЧОЛУМ

Ийн башкы, ийн туудугу,
кадарыч, чолаачы, мал эчи-
ли, бухгалтер — бо дээр
мээң калы төрөңнеринин
кылым чоруу мергежидери-
дир. Бистин саям-чолуусу

Совет Тыванын 40 чы-
лыг боттүлдө мээң
РСФСР-ның көдөз ажал-
агыйнын чыдын ажалда-
кчымы деп бедик атты база
тывыскаан. Мээң күш-ажы-
тым ол хире бедик үлгүнүн
соруу кырым, төрөң турту-
вустун моон-лаа сонгар чеч-
кенин чыдын дээр бар-ла
күжүнү салып ажалдарын
нун боттүлдө мурнуңа хүдө-
н чоруу мен.

А. К. МОНГУШ,
Чөөн-Хемик районда СЭКП-
ның XXII съездин аттыг
совхозтук саанчызы, Тыва
АССР-ның Дэди Советиниң
депутаты.

түдүлгө болган шалым
кадынын начальниги.

Өртээ 3 көп.

(C3TA).

